

Broj :

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
INSTITUTA ZA INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2007. GODINU

Sarajevo, juni 2008. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	NALAZI I PREPORUKE	4
1.	Realizacija ranijih preporuka	4
2.	Sistem internih kontrola	4
2.1.	Planiranje i izvršenje budžeta	5
3.	Usklađenost sa zakonima i propisima	5
3.1.	Javne nabavke	5
3.2.	Stimulacije zaposlenih	6
III	KORESPONDENCIJA	6

Prilog : Tabela 1 ' Izvršenje budžeta za 2007. godinu'

I MIŠLJENJE REVIZORA

Osnova za reviziju

Na osnovu Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 12/06) izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja u **Institutu za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) koji se odnose na godinu koja se završava 31.12.2007. (Bilansa stanja, Posebnih pregleda uz Bilans stanja i Analize izvršenja budžeta).

Odgovornost menadžmenta/revizora

Rukovodstvo Instituta odgovorno je za pripremu finansijskih izvještaja, zakonitost izvršenih transakcija i namjensko korištenje sredstava. Rukovodstvo je također odgovorno za uvođenje sistema internih kontrola kojima se osigurava pouzdano upravljanje javnim sredstvima. Naša odgovornost, kao vanjskog revizora, propisana je Zakonom o reviziji, standardima revizije i Etičkim kodeksom za revizore javnog sektora.

Shodno tome, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Također, naša odgovornost je da procijenimo da li rukovodioci Instituta primjenjuju zakone i propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene i da ocijenimo finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sisteme internih kontrola.

Cilj i djelokrug revizije

Reviziju smo obavili u skladu sa Revizionim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – ISSAI i Međunarodnim standardima revizije. Revizija uključuje ispitivanje, na bazi izvršenih testiranja, dokaza koji su relevantni za iskazane iznose i objavljivanja u finansijskim izvještajima, te regularnost finansijskih transakcija koje su uključene u finansijske izvještaje.

Revizija je planirana i izvršena tako da se dobiju informacije i objašnjenja koja smatramo neophodnim za osiguravanje dovoljnih dokaza koji pružaju razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane greškama, prijevarom ili drugim neregularnim radnjama i da su sredstva utrošena u skladu sa odobrenim budžetom i drugim propisima. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Kvalifikacija se odnosi na sljedeće:

- 1.1. *Procedure nabavki nisu, u svim slučajevima, provedene u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama (vidjeti tačku 3.1. Izvještaja);*
- 1.2. *Institut je izvršio isplatu stimulacija zaposlenim iznad zakonom dozvoljenih iznosa (vidjeti tačku 3.2. Izvještaja)*

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Instituta za 2007. godinu prikazuju realno i istinito finansijsko stanje na dan 31. decembar 2007. godine i u skladu su sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i Pravilnikom o računovodstvu institucija Bosne i Hercegovine.

U svim materijalno značajnim aspektima rashodi Instituta su upotrijebljeni za svrhe koje je odredio Parlament Bosne i Hercegovine i u skladu su sa relevantnim propisima, osim za moguće efekte koji su iskazani pod tačkama 1.1. i 1.2.

Sarajevo, juni 2008. godine

II NALAZI I PREPORUKE

1. Realizacija ranijih preporuka

Institut je nastao transformacijom/podjelom Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine u tri nova instituta i to: Institut za standardizaciju, Institut za mjeriteljstvo i Institut za intelektualno vlasništvo. Transformacija/podjela je izvršena na dan 31.12.2006. godine. Nakon izvršene diobe i provedenih ostalih aktivnosti Institut je počeo sa radom početkom 2007. godine.

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo za 2006. godinu o čemu je sastavljen Izvještaj o reviziji sa nalazima i preporukama. Izvještaj je osim Institutu za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo dostavljen i novoformiranim institutima sa naznakom da preporuke navedene u Izvještaju mogu biti iskorištene i u poslovanju novih instituta, kako bi se izbjeglo ponavljanje istih nepravilnosti.

S obzirom da je Institut počeo sa radom 01.01.2007. godine nije, u skladu sa odredbama člana 16. stav 3. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, bio obavezan dostaviti odgovor Uredu za reviziju institucija BiH o preduzetim aktivnostima radi prevazilaženja navedenih slabosti.

2. Sistem internih kontrola¹

Revizija je izvršila ispitivanje sistema internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvaliteta finansijskog upravljanja u Institutu. Cilj ovih ispitivanja je bio da se uvjerimo u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se baziraju godišnji finansijski izvještaji te da li je finansijsko upravljanje u skladu sa postojećim propisima.

Revizija je utvrdila da Institut nije izgradio efikasan sistem internih kontrola koji se bazira na modelu od pet komponenti: kontrolnog okruženja, procjene rizika, kontrolnih aktivnosti, informacija i komunikacija, monitoringa (reviziji je predložen Pravilnik o internim kontrolama izrađen na COSO modelu koji je u fazi implementacije i čiji efekti se očekuju u narednom periodu). Jedan od bitnih elemenata kontrolnog okruženja je sistematizacija radnih mjesta Instituta koja nije u potpunosti implementirana (nedostaje srednji nivo rukovodstva/pomoćnici direktora i rukovodioci odjeljenja). Napominjemo da samo funkcionalna organizaciona struktura povećava efikasnost, bolju upotrebu resursa i definiše odgovarajuće linije odgovornosti.

Uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola najviše će koristiti rukovodstvu jer će takav sistem osigurati (u razumnom uvjerenju) zakonitost poslovanja u svim segmentima, kao i spriječiti moguće greške i eventualne zloupotrebe u korištenju javnih sredstava.

¹ Saglasno članu 13. stav 2. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine revizija ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola o čemu ne izražava mišljenje već izvještava o uočenim slabostima.

Sistem internih kontrola podrazumijeva skup postupaka i mjera koje preduzima rukovodstvo u cilju osiguranja tačnog i pravilnog evidentiranja finansijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima, zaštitu imovine te efikasno, ekonomično i efektivno trošenje javnog novca.

Preporuka

Uvažavajući činjenicu da je ovo prva godina rada Instituta, kao samostalnog pravnog subjekta, smatramo da rukovodstvo treba da nastavi sa implementacijom Pravilnika sistema internih kontrola u skladu sa Vodičem za efikasne interne kontrole i COSO modelom sistema internih kontrola na bazi pet komponenti, a sve u cilju otklanjanja rizika od eventualnih grešaka, prijevara i zloupotreba u poslovanju Instituta.

2.1. Planiranje i izvršenje budžeta

Projekcija budžeta za 2007. godinu kao i Dokument okvirnog budžeta za period 2007. - 2009. godinu – DOB sačinjeni u okviru Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo na osnovu smjernica Ministarstva finansija i trezora BiH. Predviđena gornja granica rashoda Instituta za 2007. godinu iznosila je 1.143.000 KM. Budžet je odobren u ukupnom iznosu od 1.129.884 KM. Institutu je odobrena novčana donacija u iznosu 28.500 KM tako da ukupno odobreni budžet za 2007. godinu iznosi 1.158.384 KM, a ostvaren je u ukupnom iznosu od 929.972 KM ili 80% (vidjeti tabelu 1 u prilogu Izvještaja)

Analizom izvršenja budžeta ustanovili smo da je budžet Instituta ostvaren za 228.412 KM manje od odobrenog, što je posljedica nepopunjenosti radnih mjesta po sistematizaciji (planirano 47 zaposlenih, a ostvareno 26). Ovo ukazuje da planiranje nije izvršeno prema potrebama i zadacima Instituta i stvarno potrebnom broju zaposlenih. Izvještavanje o izvršenju budžeta tokom godine vrši se uglavnom kvartalno iz pregleda rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama.

Preporuka

Prilikom izrade projekcije budžeta potrebno je da se uzmu u obzir svi relevantni parametri, s obzirom da je kvalitetno planiranje budžeta strateški važna osnova za osiguranje materijalnih i ljudskih resursa te značajno za ekonomično i transparentno upravljanje sredstvima.

S obzirom da se radi o dislociranoj instituciji sa sjedištem u Mostaru koja ostvaruje vlastite prihode, u cilju kontinuiranog praćenja prihoda i rashoda budžeta sugerišemo Institutu da ubrza aktivnosti oko uvezivanja svoje ISFU jedinice sa Ministarstvom finansija i trezora BiH.

3. Usklađenost sa zakonima i propisima

3.1. Javne nabavke

Revizija je utvrdila da Institut nije uspostavio sistem internih kontrola koji bi osigurao dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama. Skrećemo pažnju na nedostatke u procesima nabavki koje smo zabilježili tokom obavljanja revizije:

- Za nabavke goriva i avio karata nije provedena procedura izbora dobavljača u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama (troškovi avio karata iznosili su 5.035,00 KM, a troškovi goriva 5.949,41 KM);
- Prilikom provođenja procedure izbora dobavljača za nabavku računarske opreme otvorenim postupkom (lot 1 – Nabavka računara i prateće opreme, lot 2 – Nabavka mrežne opreme i lot 3 – Nabavka printera) utvrđeno je da u zapisniku o evaluaciji ponuda nisu navedene cijene. Također, u odlukama o dodjeli ugovora nisu naznačene cijene ponuda izabranih ponuđača.
Sa izabranim dobavljačima su zaključeni ugovori o kupoprodaji za lot 1 po cijeni 39.546,23 KM, za lot 2 po cijeni 5.981,04 KM i za lot 3 po cijeni 19.784,70 KM koje nisu iste kao u ponudama. Na iste iznose su izdani računi za nabavljenu opremu.

Preporuka

Rukovodstvo Instituta je obavezno da dosljedno i u potpunosti poštuje odredbe Zakona o javnim nabavkama u cilju zakonitog i transparentnog trošenja javnih sredstava te primjene jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih dobavljača. Dosljedna primjena odredbi navedenog Zakona je bitna kako bi sam proces nabavki bio efikasan i kako bi se izbjegle eventualne žalbe učesnika u procesu, a koje mogu rezultirati i kao potencijalne obaveze.

3.2. Stimulacije zaposlenih

U 2007. godini isplaćene su stimulacije u ukupnom iznosu 5.940,43 KM što je 2,66% u odnosu na neto isplaćene plaće od 223.179,89 KM. Institut je za 0,16% prekoračio dozvoljeni iznos za isplatu stimulacija u odnosu na ostvarena sredstva na poziciji neto plaća.

Za jednog zaposlenog u 2007. godini isplaćena je stimulacija u iznosu 2.487,95 KM što je 25,84% u odnosu na njegova godišnja primanja. Pojedinačna godišnja stimulacija po zaposlenom može iznositi maksimalno 20% njegove godišnje neto plaće.

Isplata navedenih stimulacija je u suprotnosti sa članom 21. stav 3. Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH («Službeni glasnik BiH» broj 25 od 06.04.2007. godine).

Preporuka:

Institut treba da sačini analizu sa obrazloženjima za stimulacije isplaćene u iznosima višim od zakonom dozvoljenih te da za ovakve isplate traži potvrdu od Vijeća ministara BiH ili u suprotnom izvrši povrat više isplaćenih sredstava.

III KORESPONDENCIJA

Institutu je uručen Nacrt izvještaja o reviziji za 2007. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Institut nije dostavio komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvještaja o reviziji. Po tom osnovu ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj dostavljen klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji.

Sarajevo, juni 2008. godine

**ZAMJENIK GENERALNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GENERALNI REVIZOR

M.P.

Milenko Šego